

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/aktualnosci/1401,Ogolnopolskie-obchody-63-rocznicy-wybuchu-Powstania-Warszawskiego-1-sierpnia-2007.html>
06.04.2026, 02:07

Ogólnopolskie obchody 63. rocznicy wybuchu Powstania Warszawskiego – 1 sierpnia 2007 r.

01.08.2007

W związku z 63. rocznicą wybuchu Powstania Warszawskiego Muzeum Powstania Warszawskiego oraz Instytut Pamięci Narodowej zainicjowały akcję [Warszawa '44 – Bitwa o Polskę](#) na rzecz nadania obchodom kolejnych rocznic tego wydarzenia charakteru ogólnopolskiego. W ten sposób chcieliśmy przypomnieć Polakom, że Powstanie Warszawskie było ostatnią próbą ocalenia kraju przez zastąpieniem jednej okupacji – niemieckiej przez drugą – sowiecką, oraz że stanowiło ono wspólną walkę o Niepodległość Polski, a nie jedynie lokalny bój o Warszawę.

Pragniemy zaangażować społeczności lokalne w uroczyste obchody rocznicy. Godzina „W” – 1 sierpnia 1944 r. o 17.00 – była początkiem Powstania Warszawskiego, w którym wzięli udział żołnierze AK pochodzący ze wszystkich niemal regionów Polski. Dla upamiętnienia tego wydarzenia 1 sierpnia 2007 r. o godz. 17.00 w całej Polsce zawyły syreny. Niezależnie od tego, gdzie się wówczas znaleźliśmy, chwilą ciszy uczciliśmy tych, którzy walczyli za naszą wolność.

Łódź

Po raz pierwszy w dziejach miasta o 17:00 – w godzinie „W” – rozległ się 1 sierpnia w Łodzi głos syren. Ulicę Piotrkowską, budynki administracji publicznej, szkoły, uczelnie, prywatne nieruchomości, a także środki komunikacji miejskiej zdobiły tego dnia flagi państwowe. W pasażach Schillera oraz Józewskiego przez dwa tygodnie można było oglądać ekspozycje ze zdjęciami powstańców. Plakaty i ulotki przypominające o Powstaniu można też było znaleźć w tramwajach, autobusach, na słupach, rozdawali je łódzcy harcerze, których znaczna część znalazła się 1 sierpnia na 21. Światowym Jamboree z okazji 100-lecia skautingu w Essex w Wielkiej Brytanii (2 sierpnia w ramach Dnia Polskiego otwierano tam przygotowaną m.in. przy udziale łódzkiego IPN wystawę „Harcerze w czasie wojny i w Powstaniu Warszawskim”). O rocznicy Powstania nieustannie przypominały w Łodzi media, apelując o chwilę zadumy i oddanie hołdu powstańcom. W ten sposób starano się uczcić 63. rocznicę wybuchu Powstania Warszawskiego, która w tym roku zyskała nowy wymiar. Instytut Pamięci Narodowej zainicjował wraz z Muzeum Powstania Warszawskiego akcję na rzecz nadania obchodom tego wydarzenia charakteru ogólnopolskiego. W obchody włączyły się samorządy. W Łodzi miejską część obchodów udało się zrealizować dzięki wsparciu prezydenta Łodzi Jerzego Kropiwnickiego. W przeddzień rocznicy wybuchu Powstania łódzianie mogli wziąć udział w spotkaniu zorganizowanym przez łódzki Oddział Instytutu Pamięci Narodowej oraz Klub Historyczny im. gen. Stefana Roweckiego „Grota”. Artur Ossowski, historyk łódzkiego IPN, opowiedział o losach łódzian, którzy brali udział w Powstaniu, zaprezentowano film Aliny Czerniakowskiej „Czy musieli zginąć..?” Autorka obecna była na spotkaniu. Przyniosło ono wiele wzruszeń. W ramach miejskich obchodów 1 sierpnia o godz. 17.00 przedstawiciele województwa, władz samorządowych, organizacji kombatanckich i harcerskich oraz służb mundurowych złożyli kwiaty na Grobie Nieznanego Żołnierza przed Archikatedrą łódzką. Następnie przeniesiono się do pasażu Schillera, gdzie odbyła się prezentacja pieśni patriotycznych. Głos zabrali Helena Pietraszkiewicz – wojewoda łódzki, Włodzimierz Tomaszewski – wiceprezydent Łodzi, Tadeusz Michalski – wiceprezes ZG ŚZŻAK, a także

kierujący uroczystością Lucjan Muszyński, pełnomocnik Prezydenta Miasta Łodzi ds. Obchodów Rocznic i Świąt Narodowych.

Rzeszów

1 sierpnia 2007 roku w Rzeszowie odbyły się spotkania, których celem było przypomnienie rocznicy wybuchu Powstania Warszawskiego. Zorganizował je Instytut Pamięci Narodowej Oddział w Rzeszowie. W ramach obchodów rocznicy, w Rzeszowie - w Kinie Zorza o godz. 10.00 rozpoczął się wykład Mirosława Surdeja (IPN O/Rzeszów) poświęcony akcji „Burza” na Rzeszowszczyźnie, a po nim odbyła się projekcja filmu „Pierścionek z orłem w koronie”. W siedzibie rzeszowskiego oddziału IPN odbyła się promocja nowej publikacji IPN „Powstanie Warszawskie w dokumentach z archiwów służb specjalnych”, która zgromadziła prawdziwe tłumy gości. Publikacja ta prezentuje unikalne dokumenty dotyczące Powstania Warszawskiego 1944 r. i późniejszych losów powstańców. Dokumenty pochodzą z zasobu archiwalnego IPN oraz z Centralnego Archiwum Federalnej Służby Bezpieczeństwa Federacji Rosyjskiej, zostały wytworzone przez służby specjalne III Rzeszy Niemieckiej, „polskie” organy bezpieczeństwa publicznego oraz sowieckie służby specjalne. W promocji książki uczestniczyli członkowie zespołu redakcyjnego polsko-rosyjskiego: Wasilij Christoforow, Andriej Tiurin, Władimir Winogradow, Jurij Griszyn, Marcin Majewski i Jerzy Bednarek. Po spotkaniu nastąpiło przejście pod pomnik Chwały Żołnierzy AK Podokręgu Rzeszów i złożenie kwiatów. Przez cały dzień działaniom prowadzonym przez rzeszowski oddział Instytutu Pamięci Narodowej towarzyszyła obecność kombatantów, harcerzy rozdających ulotki oraz osób z grup rekonstrukcji historycznej, którzy w replikach mundurów powstańczych byli obecni w kinie oraz na promocji. Za pomoc w organizacji akcji oddział serdecznie dziękuje wszystkim zaangażowanym.

Lublin, Radom

W ramach obchodów wybuchu Powstania Warszawskiego 1 sierpnia o godz. 17.00 w Lublinie i Radomiu zostały włączone syreny. W Lublinie w godzinach 14.00-17.00 harcerze z lubelskiego hufca ZHR rozdawali na miejskim deptaku oraz w hipermarketach okolicznościowe ulotki przypominające o idei Powstania. Ulotka znalazła się również 1 sierpnia w numerze „Kurier Lubelskiego”.

Gdańsk

31 lipca, w przeddzień 63. rocznicy wybuchu Powstania Warszawskiego, w Ratuszu odbyła się, zorganizowana przez gdański oddział IPN we współpracy z Urzędem Miejskim w Gdańsku, specjalna sesja pt. „Bitwa o Polskę - Warszawa 1944. Dwugłos o Powstaniu Warszawskim”. Zebranych (około stu osób, w tym przedstawicieli środowisk kombatanców) przywitani Przewodniczący Rady Miasta w Gdańsku Bogdan Oleszek oraz Dyrektor Oddziału IPN w Gdańsku dr hab. Mirosław Golon, który wprowadził słuchaczy w powstańczą tematykę spotkania. Następnie wykłady wygłosili historycy IPN: z Gdańska - dr Janusz Marszalec oraz z Warszawy - dr Jacek Sawicki. Dr Janusz Marszalec w swoim wystąpieniu przedstawił polityczny, ale przede wszystkim wojskowy wymiar Powstania Warszawskiego, analizując je jako największą bitwę miejską II wojny światowej. Pokazał również społeczny kontekst wydarzeń z sierpnia 1944 roku - np. reakcje warszawiaków na powstanie czy też elementy codziennego życia w powstańczej Warszawie - w ciekawej konwencji opisanie kilku pojedynczych, konkretnych sytuacji z różnych faz Powstania (m.in. wybuch, początkowa euforia, upadek). Z kolei dr Jacek Sawicki przedstawił niejako „drugie życie Powstania”, jego powojenną legendę, zwalczane przez komunistyczne

władze nieoficjalne obchody kolejnych rocznic Powstania, inspirację, jaką Powstanie stanowiło dla kolejnych pokoleń opozycjonistów. Na zakończenie sesji pokazano film w reżyserii dr. Sawickiego „Wyjście z cienia. Opowieść o gen. Pełczyńskim”.

1 sierpnia punktualnie o godz. 17.00 z inicjatywy IPN w całym Trójmieście zawyły syreny alarmowe, zaś pod Pomnikiem Polskiego Państwa Podziemnego na Targu Rakowym w Gdańsku odbyła się oficjalna uroczystość upamiętniająca Powstanie Warszawskie.

Bydgoszcz

W ramach ogólnopolskich obchodów 63. rocznicy wybuchu Powstania Warszawskiego Delegatura IPN w Bydgoszczy zorganizowała promocję książki doc. Stanisława Krasuckiego „Myśmy po prostu walczyli. Kronika Związku Powstańców Warszawskich w Bydgoszczy, część II” połączoną z projekcją filmu o Powstaniu. W trakcie promocji z prelekcją wystąpił również dr Marek Szymaniak z bydgoskiego IPN. Przedstawiciele IPN uczestniczyli również w oficjalnych uroczystościach, które 1 sierpnia odbyły się w Bydgoszczy – tj. uroczystej mszy świętej w Kościele Garnizonowym w Bydgoszczy z udziałem przedstawicieli środowisk kombatanckich i pocztów sztandarowych, złożeniu kwiatów pod Pomnikiem Powstania Warszawskiego w parku u zbiegu ul. Gdańskiej i Czerkawskiej. W dniu obchodów, podobnie jak w trakcie poprzedzającego je tygodnia, pracownicy IPN we współpracy ze Związkiem Harcerstwa Rzeczypospolitej oraz Aeroklubem Bydgoskim prowadzili akcję informacyjną dla mieszkańców Bydgoszczy, dotyczącą uruchomienia syren alarmowych w godzinę „W”, co było kulminacyjnym punktem obchodów.

Poznań

W 63. rocznicę wybuchu Powstania Warszawskiego poznański oddział IPN wydrukował i rozkolportował ponad 22 tysiące kolorowych plakatów przypominających o ogólnopolskiej randze i wymiarze Powstania Warszawskiego. 500 plakatów od 23 lipca do 1 sierpnia włącznie wyeksponowanych zostało w tramwajach komunikacji miejskiej. Ulotki jako wkładka ukazały się 1 sierpnia w „Głosie Wielkopolskim”. Piętnaście tysięcy ulotek rozdał swoim klientom w Poznaniu i Wielkopolsce PKN Orlen. W „Głosie Wielkopolskim” historycy IPN od 23 lipca codziennie zamieszczali artykuły o wielkopolskich żołnierzach AK, którzy walczyli w Powstaniu Warszawskim. W zamierzeniu autorów planowane jest wydanie książki na przyszłoroczne obchody 64. rocznicy Powstania. Ulotki na głównych ulicach Poznania rozdawali członkowie ŚZŻAK Oddział Wielkopolska, pracownicy Urzędu Wojewódzkiego i poznańskiego oddziału IPN. Jak w każdym mieście i województwie wywieszane zostały flagi narodowe i o godzinie „W” włączone zostały syreny.

Wrocław

Przez tydzień poprzedzający rocznicę na ulicach miasta i w środkach komunikacji miejskiej eksponowano plakaty mające przypomnieć mieszkańcom o zbliżającej się rocznicy Powstania Warszawskiego. Odpowiednio wcześniej apele o włączenie się do akcji organizowanej przez Instytut Pamięci Narodowej, Muzeum Powstania Warszawskiego i miejscowe władze, zostały zamieszczone na lokalnych portalach internetowych, stronach instytucji państwowych i w serwisach informacyjnych Polskiego Radia Wrocław oraz Radia RAM. O rocznicy Powstania Warszawskiego przypominał Wrocławianom na łamach „Słowa Polskiego – Gazety Wrocławskiej” i podczas porannej audycji 1 sierpnia w Polskim Radiu Wrocław dyrektor oddziału IPN – prof. Włodzimierz Suleja. Apele o uczczenie walk powstańczych sprzed 63 lat pojawiły się również w lokalnej telewizji, radiu i prasie. 30 lipca wraz z poniedziałkowym wydaniem „Echa Miasta”

rozdano na ulicach 10 tys. ulotek informujących o akcji „Warszawa '44 - Bitwa o Polskę”. 14 tys. ulotek rozkolportowano na dolnośląskich stacjach PKN Orlen. 1 sierpnia, tuż przed godziną „W”, na ulicach Wrocławia ulotki o Powstaniu Warszawskim rozdawały harcerki z 13. Wrocławskiej Drużyny Harcerek „Bukowina” i 49. Wrocławskiej Drużyny Wędrowniczej „Skała” oraz harcerze z Wrocławskiego Szczepu Harcerskiego „Czternastka im. Szarych Szeregów”. W dniu rocznicy wybuchu Powstania na urządach państwowych, samorządowych i w miejscach publicznych zawisły flagi narodowe. O 17:00 w mieście włączono syreny alarmowe. Część mieszkańców poprzez zatrzymanie się i minutę ciszy oddała hołd walczącym i poległym w Powstaniu Warszawskim. W ramach obchodów 63. rocznicy wybuchu walk powstańczych, 4 sierpnia we wrocławskim Urzędzie Miasta odbyło się uroczyste spotkanie Prezydenta Miasta - Rafała Dutkiewicza oraz Dyrektora Oddziału Instytutu Pamięci Narodowej - prof. Włodzimierza Sulei z powstańcami warszawskimi mieszkającymi w naszym regionie. 5 sierpnia po uroczystej Mszy Świętej w Kościele Garnizonowym w Dolnośląskiej Bibliotece Publicznej została otwarta wystawa „63. rocznica wybuchu Powstania Warszawskiego”. Na ekspozycję, którą przygotował Światowy Związek Żołnierzy Armii Krajowej, Okręg Dolnośląski oraz Dolnośląska Biblioteka Publiczna, składają się zdjęcia i plakaty oraz szereg obszernych informacji na temat przyczyn wybuchu, a następnie upadku Powstania Warszawskiego.

Opole

Na ulicach Opola na kilka dni przez rocznicą wybuchu Powstania rozklejono plakaty przypominające o walkach w Warszawie. Odpowiednie informacje znalazły się również w lokalnych mediach i na portalach internetowych. W dniu rocznicy miasto zostało udekorowane flagami narodowymi. Obchody rozpoczęto o godz. 10:00 w Zawadzkiem (40 km od Opola), gdzie miało miejsce poświęcenie Pomnika Polaków Poległych Podczas II Wojny Światowej. W uroczystości brali udział: Wojewoda Opolski Bogdan Tomaszek, burmistrz miasta Mariusz Głodowski, senator Maria Pańczyk oraz reprezentanci opolskich środowisk kombatanckich oraz Armii Krajowej. O godz. 16:00 środowiska kombatanckie oraz zaproszeni goście wzięli udział w uroczystości celebrowanej Mszy Św. w Kościele Przemienienia Pańskiego. O godzinie „W” w mieście zabrzmiały syreny alarmowe. Pod pomnikiem Armii Krajowej rozpoczął się apel poległych, po którym kompania honorowa Wojska Polskiego oddała trzy salwy honorowe. W uroczystościach brali udział: Wojewoda Opolski Bogdan Tomaszek, przedstawiciele władz miasta z prezydentem Ryszardem Zembaczyńskim i wiceprezydentem Arkadiuszem Karbowskiem na czele, miejscowi parlamentarzyści oraz kierownictwo garnizonu wojskowego. We wszystkich wydarzeniach uczestniczył naczelnik Delegatury IPN w Opolu - prof. Krzysztof Kawalec.

Akcję uczczenia rocznicy Powstania Warszawskiego we Wrocławiu i Opolu wsparli: Urząd Wojewódzki we Wrocławiu, Urząd Wojewódzki w Opolu, Urząd Marszałkowski we Wrocławiu, Urząd Miasta Wrocławia, Urząd Miasta Opola, Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne we Wrocławiu.

Białystok, Olsztyn

Białostockie obchody 63. rocznicy wybuchu Powstania Warszawskiego rozpoczęły się 1 sierpnia o godz. 16.45 pod pomnikiem Armii Krajowej przy ul. Kilińskiego z udziałem pocztów sztandarowych i kombatanatów. Po uroczystej zmianie warty nastąpiło złożenie wieńców i kwiatów, o godz. 17 w całym mieście zawyły syreny, nastąpiła minuta ciszy. Następnie w Pałacyku Gościnnym Branickich przy ul. Kilińskiego odbyło się uroczyste posiedzenie Klubu im. gen. Stefana Roweckiego „Grotą”, podczas którego Piotr Łapiński z OBEP wygłosił referat o akcji

„Burza” w Polsce północno-wschodniej. O rocznicy przypominały banery wiszące w centrum miasta, spoty reklamowe nadawane na antenie Polskiego Radia Białystok i rozklejone ulotki.

W Olsztynie 1 sierpnia o godz. 10.00 w Ośrodku Badań Naukowych przy ul. Partyzantów 87 odbyło się uroczyste posiedzenie Klubu im. gen. Stefana Roweckiego „Grotą”, podczas którego miało miejsce spotkanie ze świadkami historii – uczestnikami Powstania Warszawskiego. O godz. 16.00 odprawiona została uroczysta msza św. w kościele pod wezwaniem św. Józefa (na Zatorzu). Następnie rozpoczęła się uroczystość pod pomnikiem Powstania Warszawskiego (u zbiegu ulic Limanowskiego i Jagiellońskiej). O godz. 17 zawyły syreny, nastąpiła minuta ciszy, a po niej salwa honorowa, złożenie kwiatów i wystąpienia oficjalne. Uroczystości zakończył występ orkiestry miejskiej.

Katowice

Z okazji obchodów 63. rocznicy Powstania Warszawskiego w wielu miejscowościach województwa śląskiego, na dworcach, w zakładach pracy, a także w licznych pociągach i autobusach pojawiły się plakaty upamiętniające bohaterstwo powstańców. 1 sierpnia w Rybniku, Częstochowie, Cieszynie, Żywcu, Bielsku-Białej, Sosnowcu, Zabrze, Bytomiu oraz Katowicach harcerze z Chorągwi Śląskiej rozdawali ulotki informujące o przypadającej na ten dzień rocznicy, a w wielu miastach regionu rozległy się syreny. Oprócz tego 65 tys. ulotek zostało dołączonych do wydania „Dziennika” z 1 sierpnia, a 17,5 tys. rozprowadzono na stacjach Orlen w całym województwie. Tego samego dnia w katowickim Radiu eM o godz. 16:00 została wyemitowana audycja, podczas której historyk OBEP w Katowicach, Sławomir Maślikowski, opowiedział o związkach Częstochowy z Powstaniem Warszawskim, a także o filmie poświęconym tej tematyce, przygotowywanym obecnie przez IPN w Katowicach oraz Telewizję Polską. Film ten został pokazany 1 sierpnia przez Telewizję Katowice, natomiast Radio Katowice wyemitowało wywiad z dr. Andrzejem Drogoniem, dyrektorem Instytutu Pamięci Narodowej w Katowicach. O godzinie 17:00 dyrektor oddziału wziął także udział w oficjalnych uroczystościach pod Pomnikiem Żołnierza Polskiego w Katowicach, podczas której złożył kwiaty.

Kraków, Kielce

W ramach obchodów wybuchu Powstania Warszawskiego w krakowskim oddziale Instytutu Pamięci Narodowej 30 lipca o godz. 11.00 odbyła się konferencja prasowa, w której udział wzięli prof. dr hab. Ryszard Terlecki – dyrektor Instytutu Pamięci Narodowej Oddział w Krakowie, Marek Lasota – kierownik referatu Wystaw i Edukacji Historycznej OBEP w Krakowie oraz dr Maciej Korcuć – historyk Biura Edukacji Publicznej IPN w Krakowie. Historycy podkreślali przede wszystkim ogólnopolski charakter tegorocznych obchodów i fakt, że była to walka o niezawisłość całego państwa i wolność wszystkich obywateli RP. W tym sensie było to kolejne w dziejach Polski powstanie ogólnonarodowe, tak jak Powstanie Styczniowe, czy Powstanie Listopadowe. Te również nie objęły wszystkich ziem polskich, ale było oczywiste, że ich stawką była walka o wolność całego narodu. 30 lipca i 1 sierpnia harcerze z krakowskiego hufca ZHR, wraz z pracownikami krakowskiego oddziału IPN, rozdawali w centrum miasta okolicznościowe ulotki przypominające o idei Powstania. W środę, 1 sierpnia, ukazał się w „Dzienniku Polskim” artykuł „By Ojczyźnie przywrócić wolność” autorstwa Jarosława Szarka.

[Poprzedni Strona](#)
[Następny Strona](#)

Łódź – pasaż Schillera

Lublin

Lublin